

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
025/17	Formannskapet	15.03.2017
	Kommunestyret	

Forslag om oppheving av vannscooterforskriften - Høringsuttalelse

Saken gjelder

Klima- og miljødepartementet har sendt forslag om å oppheve vannscooterforskriften på høring. Forskriften begrenser kjøring 400 m fra land. Dersom forskriften oppheves gjelder de ordinære ferdsels- og fartsbestemmelsene for fartøy. Kommunene har mulighet til å fastsette lokale forskrifter som regulerer bruken ytterligere. Rådmannen anbefaler at utvalget uttaler seg negativt til høringsforslaget, og at det straks settes i gang en prosess for felles lokal forskrift dersom den sentrale forskriften oppheves.

Innstilling

Nesodden kommune er uenig i forslaget om å oppheve vannscooterforskriften. Forskriften bør opprettholdes uendret, med begrunnelse som framgår av vurderingsdelen av saksframstillingen.

Dersom forskriften oppheves ønsker Nesodden en lokal forskrift med like strenge, eventuelt enda enklere bestemmelser enn i dag. Bestemmelsene bør være like for Indre Oslofjord. Nesodden vil søke samarbeid med nabokommuner om en samkjørt prosess for utarbeiding og høring av felles lokal forskrift. Arbeidet startes opp straks, av hensyn til foreslått virkningstidspunkt for eventuell oppheving av sentral forskrift.

15.03.2017 Formannskapet

Ordfører fremmet følgende endringsforslag:

"Forskriften bør opprettholdes uendret. Nesodden kommune viser til at nasjonale og lokale friluftsansjoner er samstemte om at frislipp av vannscootere vil skade natur, miljø, friluftsliv og utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Indre Oslofjord er landets tettest befolkede fjordområde, som over en million mennesker bruker som sitt rekreasjonsområde. Vi må unngå at noen få reduserer rekreasjonskvalitetene for de mange. For øvrig viser Nesodden kommune til begrunnelsen som framgår av vurderingsdelen av

saksfremstillingen. "

Votering:

Ordførers endringsforslag vedtatt mot (2 H)

Innstillingen ble vedtatt mot 2 stemmer (2 H)

FSK- 025/17 Vedtak:

Forskriften bør opprettholdes uendret. Nesodden kommune viser til at nasjonale og lokale friluftsforslag er samstemte om at frislipp av vannscootere vil skade natur, miljø, friluftsliv og utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Indre Oslofjord er landets tettest befolkede fjordområde, som over en million mennesker bruker som sitt rekreasjonsområde. Vi må unngå at noen få reduserer rekreasjonskvalitetene for de mange. For øvrig viser Nesodden kommune til begrunnelsen som framgår av vurderingsdelen av saksfremstillingen.

Dersom forskriften oppheves ønsker Nesodden en lokal forskrift med like strenge, eventuelt enda enklere bestemmelser enn i dag. Bestemmelsene bør være like for Indre Oslofjord. Nesodden vil søke samarbeid med nabokommuner om en samkjørt prosess for utarbeiding og høring av felles lokal forskrift. Arbeidet startes opp straks, av hensyn til foreslått virkningstidspunkt for eventuell oppheving av sentral forskrift.

Bakgrunn

Klima og miljødepartementet sendte 23.12.2016 forslag om å oppheve vannscooter-forskriften på høring, med høringsfrist 23.3.2017. Det betyr at vannscooter likestilles med andre fartøy som brukes i sjø og vassdrag, med tilnærmet like egenskaper.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/horing-om-forslag-om-a-oppheve-vannscooterforskriften/id2525642/>

Begrunnelsen for forslaget er at regjeringen mener det ikke er behov for å forskjellsbehandle vannscooter og andre fritidsfartøy, og at oppheving av forskriften vil gi et mer ensartet og brukervennlig regelverk. Eventuelle endringer eller oppheving av vannscooterforskriften skal etter planen tre i kraft allerede 1.mai 2017.

Ulemper som følge av vannscooterbruk, for eksempel for naturmangfold og friluftsliv varierer mellom ulike områder i landet, og også innen en kommune. Regjeringen mener derfor at kommunene selv bør regulere bruken ut fra viktige hensyn som friluftsliv og naturmangfold. Høringen ble drøftet i Kommunestyret den 01.februar 2017 og det ble vedtatt å sende uttalelse.

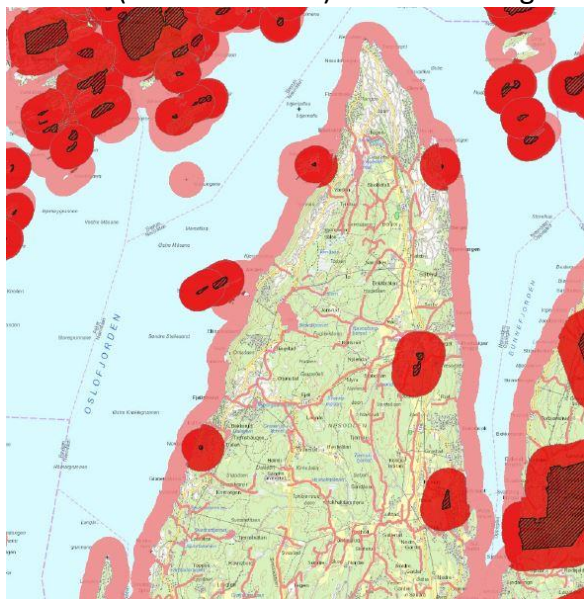
Dagens sentrale regelverk

Forskrift om bruk av vannscooter og lignende ble vedtatt i 2013, og omfatter kjøring både på sjøen og i ferskvann.

Forskriften gir forbud mot kjøring med vannscooter i sjø nærmere land enn 400 m, i verneområder eller nærmere verneområder enn 400 m (§4). Det er imidlertid tillatt med transportkjøring med stø kurs og i maks 5 knop gjennom forbudsbeltene for å komme seg fra land og ut til områdene hvor kjøring er tillatt (§5). Slik transport skal i utgangspunktet skje i farled, eventuelt korteste vei (maks 1000 m), men ikke nærmere land, holmer og øyer enn 30 m. Uavhengig av dette er kjøring forbudt innenfor badebøyer i oppmerkede badeområder.

Kart som angir 400m beltene finnes på naturbase.

På kart under er farledene også inntegnet. I tillegg til hovedskipsledene er det regulert lokale farleder (trafikkområder) inn mot kai- og båtanlegg.

Ved oppheving av sentral forskrift

En oppheving av forskriften vil innebære at det ikke lenger finnes en nasjonalt fastsatt særregulering for bruk av vannscouter. Kjøring med vannscouter reguleres av de alminnelige reglene om bruk av fartøy som nevnt over.

I høringsnotatet er det gitt en generell oversikt over slike bestemmelser og hvilke muligheter kommunene har til å fastsette lokale forskrifter:

- Fastsette lokal forskrift om bruk av vannscouter i vassdrag og innsjøer med hjemmel i motorferdselloven, der det ikke allerede er forbud i medhold av lov
- Fastsette lokale forskrifter med fartsgrenser med hjemmel i den sentrale fartsforskriften. Den sentrale fartsforskriften har også generelle krav om aktsomhet, sikkerhet og hensyn til badende.
- Begrense bruk av fartøy i deler eller hele farvannet av hensyn til friluftsliv, miljø, fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk, herunder av hensyn til friluftsliv og naturmangfold, med hjemmel i havne og farvannsloven.

Forslaget innebærer at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscouter i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt.

Vurderinger innhentet av regjeringen

Regelverket for bruk av vannscouter ble evaluert av Vista analyse mfl. i 2014. <https://www.vista-analyse.no/no/publikasjoner/evaluering-av-regelverket-for-vannscooter/>

I følge Klima- og miljødepartementet viser rapporten at «det gjeldende regelverket tar hensyn til natur- og friluftsinnteresser, men at det ikke godt nok tar hensyn til sikkerheten ved bruk av vannscouter. Regelverket er også utformet slik at det er vanskelig å håndheve og kontrollere. Mange oppfatter regelverket vanskelig i bruk».

Når vannscouterforskriften nå foreslås opphevet viser klima- og miljødepartementet også til at det i regjeringens politiske plattform (Sundvollen-plattformen) er uttrykt at regjeringen vil fjerne unødvendige og særnorske forbud og påbud, herunder forbud mot vannscouter.

Nærmere begrunnelse for forslaget

Ulempene som kan oppstå ved bruk av vannscootere, kan variere mye mellom ulike landsdeler, særlig når det gjelder ulemper for friluftsliv langs kysten. Landskapet er svært ulikt, det varierer hvor tett hus og hytter ligger og hvor mye sjø- og landområdene blir brukt til andre fritidsaktiviteter. Disse ulikhetene mener departementet taler for at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt.

Det er politiet og Statens naturoppsyn (SNO) som fører tilsyn og kontroll med at bestemmelsene i forskriften overholdes. Det vises til at myndighetene ikke har ressurser til å ivareta det kontrollbehovet som forskriften legger opp til, og at håndhevingen er avhengig av tilgjengelige ressurser.

For en mer utdypende redegjørelse om fordeler og ulemper ved å oppheve forskriften, samt om regelverket som regulerer vannscooterbruk, henvises det til MDs nettside.

Rådmannens vurdering

Foreløpig vurdering/status for høringssaken i nabokommuner mv.

Nesodden kommune har samarbeidet med Frogn kommune om utarbeiding av saksframlegg mv. og har gjenbrukt tekst og argumentasjon fra foreløpige dokumenter i saken her. Øvrige Follo-kommuner er positive til videre samarbeid og en eventuell felles utarbeidelse av lokale forskrifter. Kommunen mottok brev fra Forum for natur og friluftsliv (FNF), Akershus 23.01.2017 med oppfordring til å sende høringsuttalelse til departementet innen fristen. FNF hevder oppheving av forskriften vil føre til mer vannscooter i høy fart, også nær land, på bekostning av alle de som bruker kysten som rekreasjonsområde og myke trafikanter i sjøen. Økt trafikk, særlig nær land, vil gå hardt ut over sårbare sjøfuglbestander. «Frislipp av vannscooter er en korttenkt politikk som gagner få, og ødelegger for veldig mange».

Forslaget går på tvers av faglige anbefalinger (evaluering fra Vista Analyse 2014) og på tvers av vedtatt stortingsmelding om friluftsliv, ifølge FNF-A.

Miljømessige konsekvenser:

En oppheving av vannscooterforskriften vil medføre at forbudssonene langs land hvor vannscootere hittil ikke har kunnet kjøre fritt, fjernes.

Vista Analyses evaluering av regelverket konkluderte med at det ivaretok natur- og friluftslivsinteresser. Rådmannen stiller spørsmål til hvorfor regelverket da fjernes.

Forslaget legger opp til at kommunene bruker noe ressurser på å kartlegge og avveie ulike hensyn, og at de selv kan vurdere å ta i bruk mulighetene som havne- og farvannsloven og motorferdselloven gir til lokal regulering. Klima- og miljødepartementet vurderer at det er liten grunn til å anta at endringene vil medføre alvorlig eller irreversibel skade på arter, naturtyper eller økosystem, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 9. Det vil imidlertid påhvile kommunene plikt til å vurdere den samlede belastning lokalt, slik at det ikke oppstår risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 10 (samlet belastning) og § 12 (miljøforsvarlig lokalisering).

Dårligere kvalitet på friluftslivsopplevelser pga. økt støy

Kystlinjen både mot Oslofjorden og Bunnefjorden er svært populære områder for rekreasjon og friluftsliv. Kystlinjen har delvis kyststi, mange små og store, mer eller mindre tilrettelagte badestrender, hytter og noen boliger som henvender seg mot fjorden. Økt trafikk, og tillatelse til motorsport langs land vil medføre betydelig mer støy, og redusere mulighet for stille og uforstyrret bruk av kystsonen vår.

Konsekvenser for sikkerheten til myke trafikanter på sjøen

Stortingsmeldingen «Friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet» viser til at motorisert ferdsel kan påvirke friluftslivet negativt på flere måter, herunder samhandlingen mellom fysisk aktivitet og naturopplevelser som regjeringen ønsker å legge til rette for peker på at det er konflikter langs kysten og i større innsjøer knyttet til motorisert ferdsel i dag. Økende trafikk med stadig større og mer hurtiggående fritidsbåter og vannscootere medfører støy og forstyrrelser, og kan representere en sikkerhetsrisiko for de som seiler, padler, ror eller bader.

Selv om vannscootere ikke kan kjøre innenfor badebøyer, vil vannscootere nær land virke skremmende og støyende på badende, og hindre mulighetene for trygg tursvømming. Seilere, surfere og padlere vil oppholde seg utenfor badebøylene og oppleve økt risiko og fare for egen sikkerhet på sjøen med økt trafikk nær land, og dermed dårligere kvalitet på friluftslivet på sjøen. Friluftslivsorganisasjonene mener at motorisert ferdsel allerede per i dag utgjør en sikkerhetsrisiko for myke trafikanter på sjøen.

Vannscooternes raske og ofte uforutsigbare kjøremønster utgjør en stor sikkerhetsrisiko nær kysten og land der det utøves ikke-motorisert friluftsliv, i henhold til Norsk Friluftsliv og Norges Padleforbund. Den norske kystlinjen er smal og uoversiktlig, full av holmer og skjær.

Kombinasjonen av høy fart, brå vendinger og til dels begrenset oversikt gir økt fare for påkjørsler ved vannscooterkjøring.

Ikke-motoriserte aktiviteter som svømming og padling er helsefremmende aktiviteter, og i et folkehelseperspektiv er det viktig at kommunens innbyggere ikke får reduserte muligheter til å utøve friluftsliv og rekreasjon.

Lokale forskrifter kan benyttes som avbøtende tiltak dersom det er behov for det ved friområdene, men dette vil det måtte gjøres en nærmere vurdering på når regelendringen eventuelt inntreffer.

Vannscooterkjøring må også løftes som rekreasjon og sport, som enkelte har stor glede av. Rådmannen mener vannscooter i liten grad kan sidestilles med andre småbåter. En vannscooter kan benyttes for transport fra A til Å, men må i større grad oppfattes som et leketøy, eller et kjøretøy for å drive motorsport.

Økonomiske konsekvenser

Det brukes i dag få midler til administrasjon av vannscooterregelverket, og en oppheving vil således ikke frigi nevneverdig med ressurser. Kommunene har allerede i dag hjemmel i havne- og farvannsloven og motorferdselloven til å gi lokale reguleringer om bruk av farvann og fartøy. Kommuner som jobber for å begrense konflikter mellom vannscootere og andre brukergrupper, kan måtte øke ressursbruken. Departementet mener at disse kostnadene må dekkes av kommunen innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer. Politi og SNO må også forvente å bruke mer tid på konfliktdempende tiltak.

Vurdering

Regjeringens forslag om å oppheve forskriften springer ut av et frihetshensyn, hvor prinsippet om likebehandling ligger til grunn ved at vannscootere likestilles med andre motoriserte kjøretøy på sjøen. Forslaget åpner for at det er opp til kommunene å innføre reguleringer på bruken av vannscooter, noe som er i tråd med regjeringens politikk om å styrke lokaldemokratiet. Forslaget begrunnes også med at forskriften er vanskelig å kontrollere og håndheve for myndighetene.

Disse argumentene må veies opp mot de potensielle konsekvenser som en oppheving av forskriften vil kunne ha for natur, friluftsliv og av sikkerhetshensyn. Det at beslutningen om

eventuelle reguleringer overføres til kommunene som har lokalkunnskapen kan være positivt. Vannscooterkjøring har ikke vært tillatt i Norge før 2013. Dette er derfor en relativt ny aktivitet som ennå ikke er så utbredt. Det er vanskelig å si noe sikkert om omfang av vannscooterbruken framover, men det kan antas at en oppheving av forskriften vil kunne føre til flere vannscootere og økt aktivitet.

Vannscooterkjøring egner seg bedre på noen steder enn andre, og det vil være lokale variasjoner i hvor utbredt bruken er. Det er grunn til å anta at hovedtyngden av vannscootertrafikken vil være langs sørlandskysten og i Oslofjorden. Dette er også «pressområdene» i forhold til friluftsliv og rekreasjon, jf. RPR for Oslofjorden <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/t-493-oslofjordregionen/id107847/> og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/differensiert-forvaltning-strandsonen/id636763/>

Rådmannen mener derfor det er lite hensiktsmessig å liberalisere bestemmelsene her, bare for å påføre kommunene administrativt arbeid med å utarbeide og følge opp lokale forskrifter. Dersom lokale forhold tilsier at vannscooterkjøring kan være konfliktfritt og positivt andre steder kan heller sentral forskrift åpne for at konkrete områder på visse kriterier kan åpnes for kjøring, tilsvarende praksisen for annen motorsport. Områder mer enn 400 m fra land er tilnærmet fri for vannscooterkjøring i dag. Dette tilsvarer store tilgjengelige arealer.

Dersom det besluttes å oppheve forskrift om bruk av vannscooter og lignende, vil Nesodden i første omgang falle tilbake på lokale fartsforskrifter som begrenser hastighet til 5 knop 150 m fra land. Dette vil være krevende å håndheve, og vurderes også som for lite strenge bestemmelser til å forhindre negative konsekvenser økt vannscooterkjøring kan ha.

Dersom vannscooterforskriften oppheves har kommunen anledning til å lage lokale forskrifter med hjemmel i motorferdselloven, den sentrale fartsforskriften og havne- og farvannsloven. Rådmannen mener i så fall at lokal forskrift bør utarbeides i samarbeid med nabokommuner mot vest, øst og sør. Det vil være mest hensiktsmessig om bestemmelser for hele Indre Oslofjord er likelydende, gjerne enda enklere enn dagens regelverk. Dette vil bidra til forutberegnelighet både for allmennheten, kommunene, politi og SNO.

Dersom forskriften oppheves, med virkning allerede fra 1.mai, mener Rådmannen at samarbeid med nabokommuner om en samkjørt prosess for utarbeiding og høring av felles lokal forskrift bør settes i gang straks.

Medbestemmelse:

Forslaget er sendt alle kommuner, Fylkesmenn, fylkeskommuner, og en rekke departement, interesseorganisasjoner mv. Det er opp til interesseorganisasjonene å eventuelt innhente uttalelser fra lokallag eller lignende. Det er foreløpig ikke sendt inn uttalelser fra lokale organisasjoner på Nesodden. Rådmannen har heller ikke involvert disse direkte.

Ved en prosess for etablering av lokale bestemmelser vil Rådmannen be om innspill og sende forslag direkte til lokale lag og foreninger.

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at foreslått høringsuttalelse oversendes departementet, og at det tas initiativ til arbeid med etablering av en lokal forskrift så snart som mulig.

Vedlegg

Brev til kommunen v/ Ordfører, rådmann, og ansvarlig for natur og friluftsliv - Vannscooter
Brev til kommunen v/ Ordfører, rådmann, og ansvarlig for natur og friluftsliv - Vannscooter

Høring om oppheving av vannscooterforskriften

Utkast til forskrift om endring av forskrift av 2. november 2012 nr. 1040 om(1)